

pri vseh daleč na okoli, je pričal njen slovesen pogreb. Spremljale so jo njene sotovarišice Marijine družbenice z zastavo. Častiti g. župnik ji je na grobu izpregovoril lep nagovor tako, da ni ostalo nobeno oko suho. Res je bila vzor mladenka z vsemi najboljšimi čednostmi. Ljuba naša Micika, počivaj v miru, vsem ostalim pa naše sožalje.

Podčetrtak. Pretečeni teden smo spremili k radnemu počitku uglednega farana posestnika Mihaela Bračko. Pokojni je bil starosta naše župnije in je dosegel 86 let. Bil je pošten in odločen krščanski mož, vedno zvest naročnik Slov. Gospodarja. Kako je bil pokojni priljubljen pri svojih sosedih, je pokazal pogreb, katerega se je udeležilo mnogo ljudi, vkljub temu, da je bilo obilo dela. Zapušča ženo, ki je vzgled prave krščanske matere in pa tri dobro vzgojene otroke. Naj počiva v miru!

Januš Golec:

Šiba za tramom.

Z g. dekanom sva se peljala iz Ptuj. Srečala sva Vnukevega Lojzeka, ki je gнал kobilu h kovaču. G. dekan je pustil postati in vprašal: »Lojz, kako pa kaj pri Vas? Ze bogzna kedaj nisem videl Tebe in ne starega!«

Nagovorjeni je skočil s kobile, pozdravil gospoda in pojasnjeval: »G. dekan, Vi ste krivi, da se ne vidimo, ker nas ne obiščete. Vas imajo oče najrajši, Vas spoštujejo in ste jim že od nekdan vse. Meni doma ni nič dobro. Pred vojno po materini smrti sem bil hlapec pri rojstni hiši. Danes po 10 letih, ko sem se vrnil od vojakov, ni nič boljše — še slabše! Ze pred izbruhom vojne sem bil eden najstarejših fantov, še danes nimam kot edini sin grunta. Župan bi že bil, sem v resnici pa le hlapec! Oče mi vedno zabijajo v uho ono trmasto: Ti meni luč in jaz tebi ključ! Če tudi bi doživel, da bi lahko poddržal očetu svečo ob smrtni postelji; ključ bo dobil pri nas nekdo drugi in ne — jaz!«

G. dekan ni razumel mladega Vnuka. Kašljal je v zadregi in se zanimal za zadevo z besedami: »Kaj stari še ni na užitku? Se nisi gospodar in kdo naj bo dedič?«

Lojzek je nadrobno razložil, kako je nekdan pametni oče ob pragu smrti zagaljal v ljubezni. Zagledal se je v mlado deklino, ki je resnično pri hiši že gospodinja. Ljubezen osleni mlajšega, starega zmeša ter ponori. Do ušes zaljubljeni oče je postal liki drenova grča trmast, razborit in sovražen vsem; le napram svojih Nežiki je tečeplazno jagnje. Dekle ga je že premetilo, poročil jo bo. Kako in kaj se bo rodilo iz tega zakona po očetovi smrti, je jasno ko beli dan. Razmerje med njim in ednim sinom je postalo zadnji čas že ne več hlapčevsko, da — suženjsko nezmosno!

G. dekan je kašljal na vozu vedno glasneje, pljunil iz nevolje po tleh. Lojze ga je po sinovsko prijel za roko proseč, naj se oglasi še danes na domu. On kot očetov pobrat — ga naj osvvari, ker sicer bo prepozno in v sramoto celih uglednih Vnukevi zlahti.

Po slovesu od jahača nisva nič govorila z gospodom. Vidno je dirnila Lojzova usoda dobrosrčnega dekana. Kašljal je, pljunil in predel načrte, kako bi razkjal staro Vnukevo grčo, da ne bo pogubil sebe in edinega sina.

Zavili smo z glavne ceste na stran — znak, da se bo lotil g. dekan takoj težavnega posla: izpreobračanja starega in od ljubezni zakrknjenega grešnika.

Starega Vnuka sva čula že od daleč, kako se je zadiral po dvorišču. Ko je zagledal dekanov voz, se je odkril od daleč, mahal in vabil na dvor. Smehljajoča radost se mu je razlila po sicer zadrezastem obrazu, ko je stiskal roko dolgoletnemu pobratimu. Morala sva z voza in na kupico ter prigrizek. Radi soparice naju je peljal stari na svoj vžitek, kakor je razlagal v desno stran hiše, ki še ima lesen strop in je bila prijetno hladna.

Nežiko je klical stari Vnuk, da je odmevalo daleč na okrog ter iskal ključe od kleti in jedilne shrambe.

Nežika je pribzela ter prišla res mило zaupana naročila za jed in pijačo. G. dekan je kašljal, ko je sedel in brundal s prsti po stari javorovi mizi. Gospodar je umival kozarce, Nežika je ropotala po kuhinji, g. dekan je odprl parkrat usta, nič rekel in gotovo spletal korobač, s katerim bo švignil po starem zaljubljenem mačku.

Pili smo in jedli. G. dekan še vedno ni držal v rokah pravega konca, s katerim je hotel lopniti uspešno po pobratimu, ki ga je izpraševal vse mogoče o gospodarstvu in o politiki. Nežika je morala parkrat v sobo na izrecno povelje starega in nam streči z narezki.

Stari bi jej bil lahko trikrat oče, tako je bila ta deklina mladostna. Gledala je plaho, sramežljivo in to jo je delalo prikupljivo. Po temeljitem ogledu starega in Nežike so mi letele oči okrog po izbi, koje stene so bile okrašene z vsemi mogočimi svetci. Izpod trama, ki je držal lesen strop, se je vzpenjala nad mizo od prahu, dima in starosti čisto počrnela — debelo spletena brezova šiba.

Ko je odrsal gostitelj v pivnico po novi liter, sem pokazal g. dekanu na šibo za tramom. Skočil je po koncu, premeril šibo za tramom z očmi od enega konca do drugega, sedel, zabrundal s prsti po mizi in siknil: »Le čakaj, trmoglavost zatelebana, jo že imam ta pravo!«

S svežo kapljico nalitimi kozarci smo trčili, ko je vprašal g. dekan:

»Kaj še imaš deco pri hiši, da nam grozi brezovka izpod trama?«

»Ha-ha«, se je nasmehnil hreščeče stari Vnuk in začel:

»Ta dobra brezova dekla je že od bogzna kedaj pri naši hiši. Moj oče so me strahovali z njo. Pomagala je peti novo mašo mojemu sinu župniku. Feldvebelske zvezde je našla pri vojakihih Lojzku. Sedaj je še samo spomin na strah božji pri hiši.«

Ni še končal razlage o dobri dekli strahu božjega, ko je g. dekan vstal, segel po šibo za tram, zakašljal in pomolil strah božji staremu Vnuku pod nos z grmečim opominom:

»Misiš, da je že res opravila brezovka svoj posel pri tej hiši? — Strast je rodila pod to streho za vse pametno, dobro in očetovsko dostojanstveno popolnoma slepega otroka in ta si — Ti stara grča! Od Ptujja do hrvaške meje se vse smeji temu otroku, ki zasluži ob

robu groba udarce z brezovko, ker sicer boš pogubil sebe in lastnega — edinega otroka!«

Dekanova roka je spustila parkrat šibe po plečih starega Vnuka, ki je prebledel na mah, nekaj ga je streslo, skril je glavo v obe dlani, javorovo mizo so orosile solze moškega kesanja na starost — — —!

Nepopisno mučen je bil zame dogodek med obema pobratimoma. Zmuzal sem se k vozu in po pregledu dvorišča čakal zunaj na g. dekana, ki ga še precej dolgo ni bilo.

Vračala sva se brez besed razlage o obisku pri starem Vnuku. G. dekanu je bilo čitati z obraza, da je opravil svoj posel dobro in žel v obljubi zagotovilo poboljšanja in predaje posesti priletnemu sinu.

Dober teden za tem je vodil g. dekan izpred Vnukeve hiše mrtvaški sprevod. Starega gospodarja je zadela kap. Lojze je poljubljil po pogrebu solznega obraza roko g. dekana s toplo zahvalo:

»Vedni dolžnik Vam bom, dobri gospod. Drugi dan, ko ste se odpeljali od nas, so me vzeli oče seboj v Ptuj. Vse so pustili prepisati name in mi rekli: »Sedaj si ti gospodar in bom jaz hlapec, da me ne bo tepla z brezovim božjim strahom na starost duhovniška roka. Šibo za tramom pa čuvaj v hiši, da ne boš zapravil pameti, kakor sem jo jaz za par let!« — »Za tem so bili oče kakor spremenjeni. V svoji izbi so tičali, videl sem jih le še parkrat. Nežika je kriknila v soboto jutro, ko jim je nesla zajutrek. Oče so ležali na hrbtu v postelji in široko odprta usta so oznanjala njihovo smrt!«

In šiba za Vnukevim tramom? G. dekan mi je povedal, da jo je on vtaknil na staro in za vsako krščansko hišo pristojno mesto, kjer jo bo čuval tudi mladi Vnuk. Vidni strah božji mora biti pri hiši, ker vzgaja dobre gospodarje, skrbne gospodinje, novo mašo poje, vojaške zvezde našiva in je resen opomin k poboljšanju pri starostnih zablodah.

ZA RAZVEDRILLO

Zvestoba v sil. V moških zavodih je splošno navada, da v noči eden drugemu skrijejo čevlje, sešijejo spodaj hlače, zamenjajo obleko itd. V bogoslovju smo tudi eden drugemu nagajali. Ni bila šala, ako se je kateremu posrečilo, da se je priklatil neopaženo v trdo spanje zazibano spalnico. Ako je zamenjal kakim sedmim tovarišem obleko in obuvalo, je bilo drugo jutro iskanja, tekana do glasnih izbruhov nevolje. Predno se je oblekel in obul vsak zopet svoje, je preteklo toliko časa, da je zamudil k jutranjim pobožnostim in že bil okregan od predstojnikov radi netočnosti. Gorje klatežu in ponočnjaku, ako so ga zalotili v tuji spalnici. Bil je bit kakor lisica, ako jo dobijo v kurniku. — Jožefovo smo obhajali bolj pozno v noč. Ko je bilo dovolj godovanja na italijanskem bojišču umrlega vojnega kurata Pinterja,